

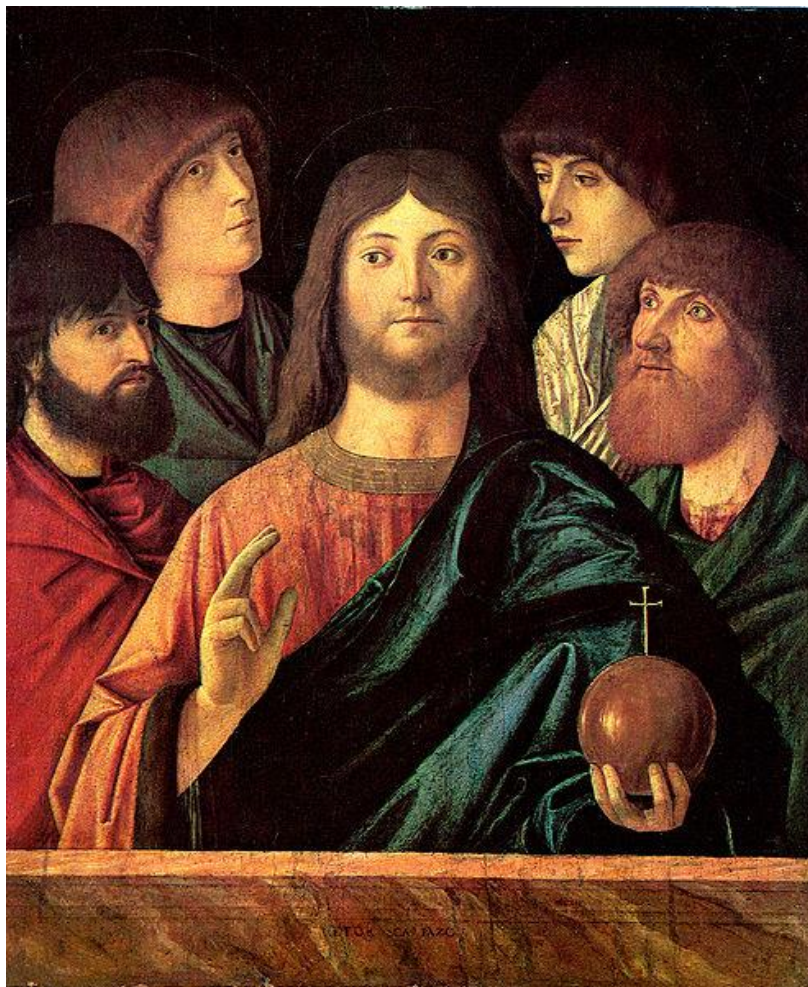
spása, spasenie - lat. salutis; gréc. sóteria; pozri *vykúpenie; kresťanstvo; katakomby; kliatba/anatéma/exkomunikácia; Kristov rodokmeň (Heriban); Kristus kráčajúci po vlnách; umývanie; symboly číselné: 888*

Spasiteľ (Kristus) - gréc. Sótér, lat. Salvator

-spasiteľ bol pôvodne ten, kto niekoho vykúpil z otroctva a získal ho pre seba; v starozákonnom poňatí vzťahu Boha a jeho ľudu je spasiteľom Boh, ktorý tak robí prostredníctvom záchrancov; v novozákonnom poňatí je spasiteľom Kristus, ktorý získal svoju ľudu oslobodenie z otroctva „sveta a hriechu“; pozri *Salvator mundi; Mesiáš, Kristus; Vykupiteľ*

Hall v súvislosti s heslom *Ukrižovanie*: niektoré rysy Ukrižovania nadväzujú tesne na určité stránky kresťanskej náuky; svojou *obeťou* na kríži Kristus otvoril človeku možnosť spásy, to znamená vykúpenie z *prvotného hriechu* Adama, ktoré zdedilo celé ľudstvo; stredovekí autori sa preto usilovali preukázať „historické“ spojenie medzi prvotným hriechom a Ukrižovaním a tvrdili napríklad, že *drevo kríža* pochádza práve zo *stromu poznania* v záhrade Eden, alebo zo stromu, ktorý vyrástol zo semena stromu poznania, a že Adam bol pochovaný na mieste Ukrižovania; *lebka*, ktorú je zvyčajne vidieť u päty kríža, poukazuje teda nepriamo nielen na *Golgotu* („miesto lebky“), ale predstavuje aj vlastnú Adamovu lebku; okrem toho sa Kristovej krvi preliatej na kríži čoskoro prisudzovali spásne účinky (toto poňatie našlo svoje vyjadrenie v prijímaní *sviatosti oltárnej*); stalo sa preto zvykom zobrazovať pramienok krvi, ktorá vytekala z rany v Kristovom boku a bola zachycovaná do *kalicha*, eucharistickej nádoby (pozri *grál*); takými a ďalšími spôsobmi slúžilo zobrazovanie Ukrižovania ako pripomienka kresťanského učenia

pozri *biblia, chiliazmus; Speculum Humanae Salvationis; frygická čiapka; Sofia, Pistis Sofia; vinič (Lurker), schody spásy; krokodíl, labuť (Biedermann); Vykupiteľ; Dieťa Spasiteľ*

V. Carpaccio: Žehnajúci Spasiteľ so štyrmi apoštolmi (1480)

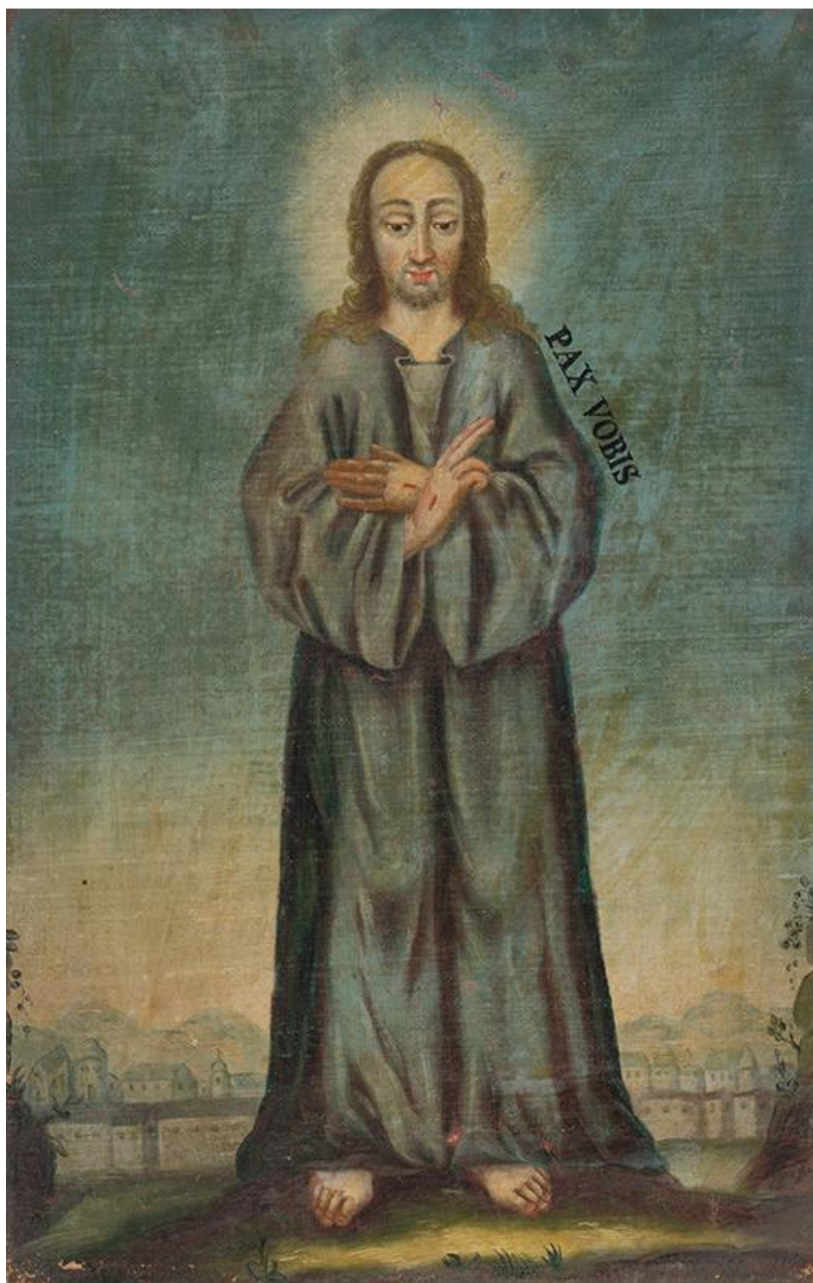
J. Pere: Spasiteľ (1435-1445)

R. van der Weyden: Panna Mária s Ježišom a sv. Ján Evanjelista (stredný panel triptychu Braque rodiny, 1452)

El Greco: Kristus ako spasiteľ (1612)

Stredoeurópsky maliar z 2. polovice 18.storočia: Kristus (1760)

Neznámy rezbár (pôvodne Slovenský rezbár zo 16. - 17.storočia): Kristus – Spasiteľ (okolo 1600)

Spasiteľ dieťa - *Diet'a spasiteľ'*

Spas v silach - rus. Спас в силах; ruský variant *Pantokratora*; Spasiteľ sedí v strede ikony na tróne v troch *svätožiarach*, ktoré majú formu červeného diamantu, tmavomodrého oválu (gréč. Kyrios tonou dynameon; rus Спас в силах) a červeného štvorca v zadnej časti; základom pre ikonu Spas v silach sa stali prorocké vízie *Ezechiela* a *Zjavenie sv. Jána*; ikona vznikla v 15.st.; *diamant* v type Spas v silach symbolizuje božskú podstatu, ktorá predstavuje „stravujúci oheň“, oheň pravdy, *Ducha*; tmavomodrý ovál je symbolom večnosti a nebeských sfér, t.j. anjelov, ktorí obklopujú postavu Krista; vlastný trón a trónna podnožka s kolesami predstavuje anjelské zbory, *Tróny* a *Serafov* (pozri *anjelský chór, tetramorf*); červený štvorec vzadu je symbolom krajiny; v rohoch tohto štvorca sú umiestnené *symboly evanjelistov* (anjela/človek, lev, býk a orol ako príslušne symboly *Matúša, Marka, Lukáša a Jána*), čo znamená, že *evanjelium* je hlásané štyrmi vetrami do štyroch svetových strán, t.j. celému svetu; červená a modrá farba rúcha Krista symbolizuje jednotu jeho dvoch pováh, božskej a ľudskej; Kristov odev má niekedy farbu zlata, čo znamená božský jas jeho slávy; Spasiteľ žehná s pravou rukou a drží otvorenú knihu, symbol svojej múdrosti a práva; ikona Spas v silach ukazuje Krista v dimenzii priestoru a *eschatologie*: Krista ako *Alfa a Omega* príde opäť na konci času ako sudca sveta (pozri *parúzia*) a ako Pán a Darca všetkých tvorov žijúcich na konci časov, odhalí *novú zem a nové nebo* (pozri *apokalyptické motívy*); pozri A. Rublev

https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbawiciel_w_si%C5%82ach

<https://www.google.sk/search?q=spas+v+silach&espv=2&biw=1827&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=B0KSVdnHJ4G5UarribgE&ved=0CFoQsAQ>

A. Rublev: Spas v silach (1408)

Dionysius: Spas v silach (ikona, 15.st.)

Spas v silach (ikona, Nowosielec, Poľsko, 15.st.)

spat' - **spánok**

spatha - dlhý germánsky *meč* s bohatou zdobenou rukoväťou, z 5.-7.st.; pozri *Germani*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Spatha>

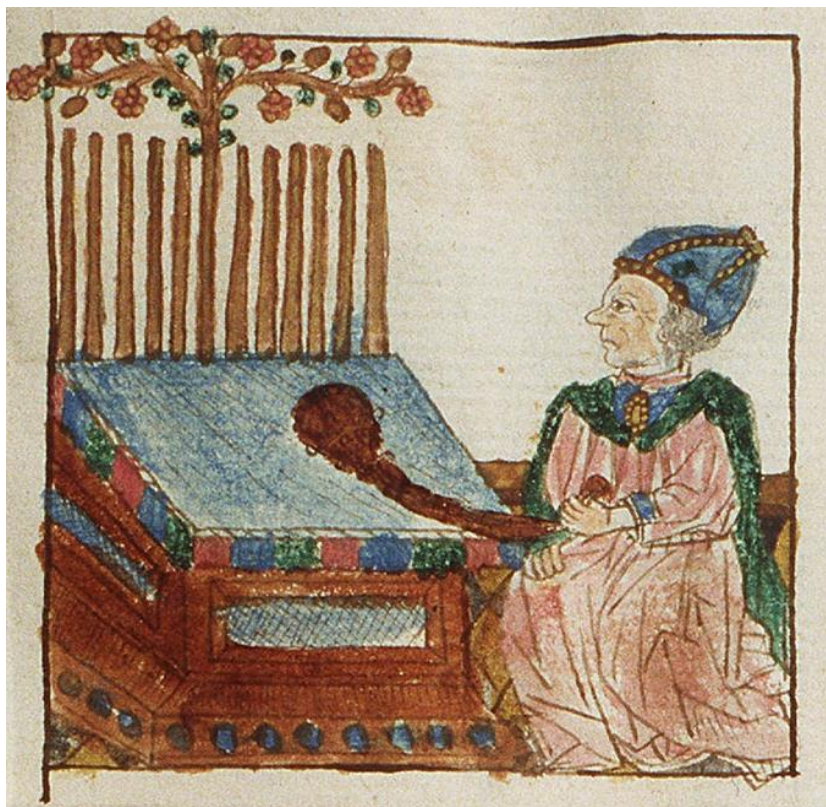
Spatha s rukoviatkou v tvare orla v rukách tetrarchov (dóm v Benátkach, 1204)

Speculum Humanae Salvationis - *Zrkadlá ľudského spasenia*; stredoveký moralistický spis s textom a ilustráciami o kresťanskej ceste *spasenia*; vznik v 12.st., rozvinutý v 14.st. v kláštorných kruhoch *zobravých rádo*v; dielo sa opieralo o *bibliu pauperum*, ale jej obsah rozvádzalo a obohacovalo o ďalšie príklady; kniha rozšírená v severnom Nemecku a Holandsku v opisoch a *blokov*ej tlači (pozri *kniha blokov*á); zachovalo sa 250 kusov; vplyv na *ikonografiu vitráží*, chrámového *rezbárstva* ap.; popri *obrazových bibliách* najrozšírenejšie dielo v západnej Európe; pozri *drevorez líniový*; *zrkadlo*, *dielo literárne*

http://en.wikipedia.org/wiki/Speculum_Humanae_Salvationis

<http://www.facsimilefinder.com/facsimile/138/speculum-humanae-salvationis>

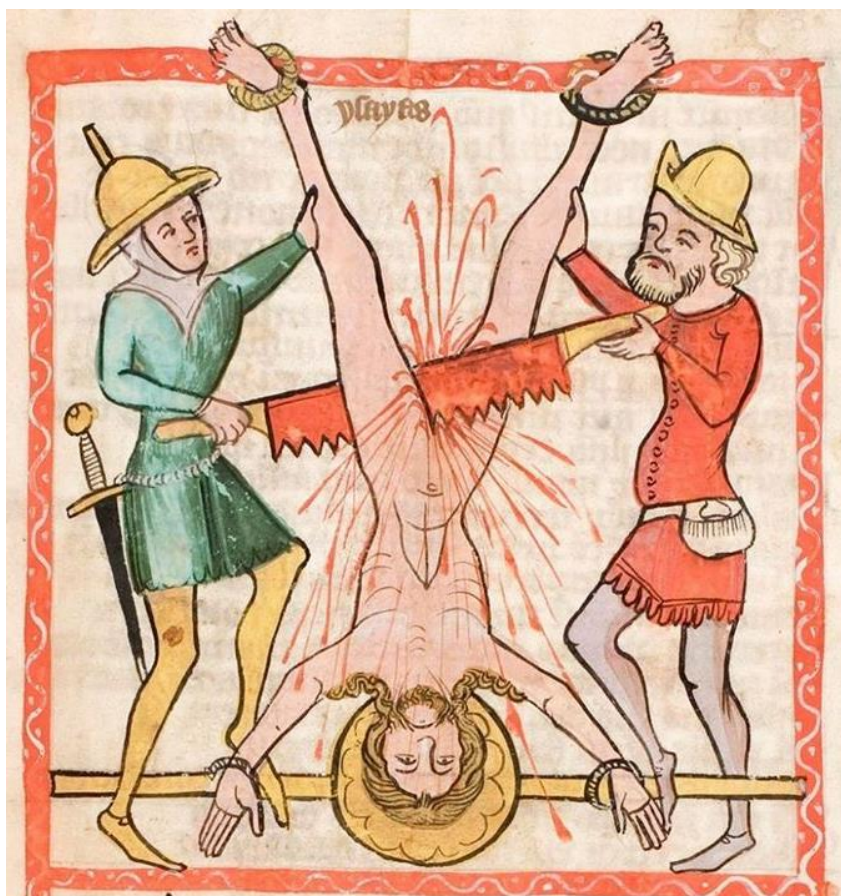
http://en.wikipedia.org/wiki/Speculum_Humanae_Salvationis

Zakvitnutá Áronova palica (Speculum Humanae salvationis, 1450)

Korunovanie Zerubábela a Ježiša Krista (Speculum Humanae Salvationis, 1360)

Mučeníctvo proroka Izaiáša (Speculum humane salvationis, 1360)

Eleazar Makabejský zabíja slona Lysiasovej armády (Speculum Humane Salvationis)

Žena odetá slnkom stojaca na kosáčiku mesiaca (apokalyptická žena, *Speculum Humanae salvationis*, 1450)

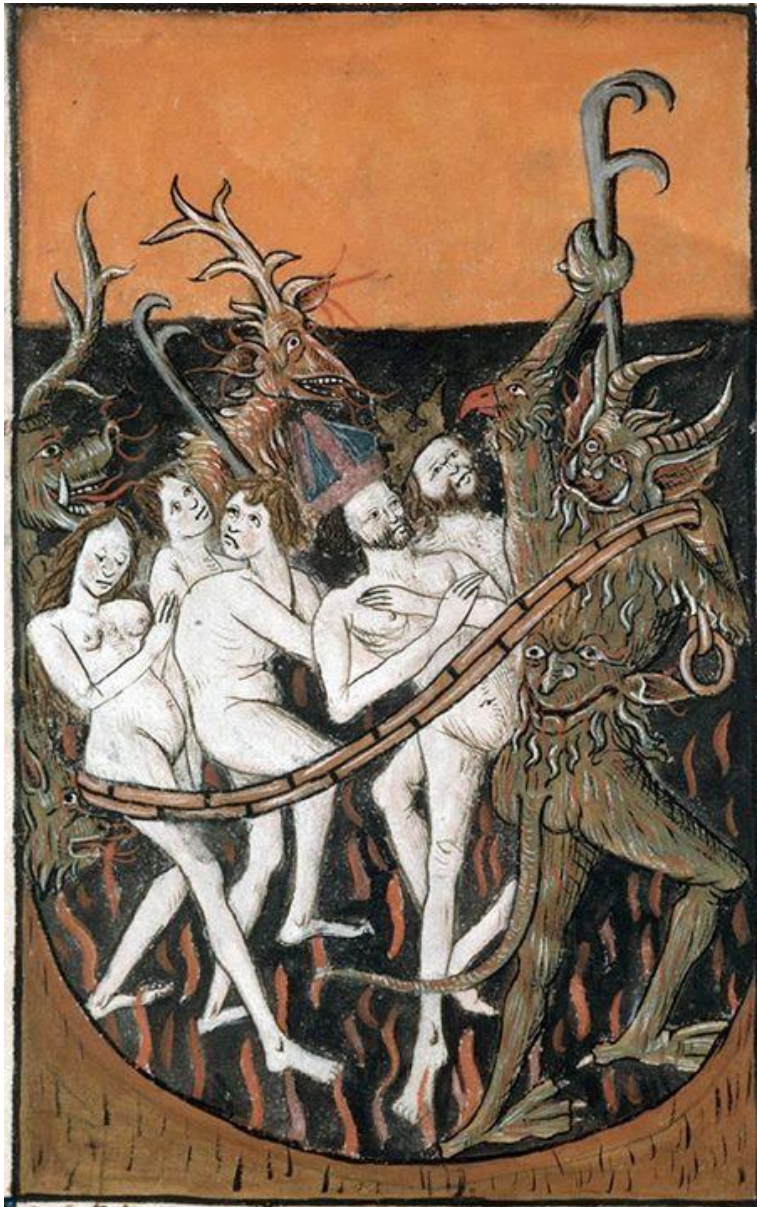
Jákovov rebrík (iluminácia z rukopisu *Speculum Humanae Salvationis*, 1430)

Strom Jesse (iluminácia z rukopisu Speculum Humanae Salvationis, 1325-1330)

Tíre du a ancien (iluminácia z rukopisu Speculum Humanae Salvationis, 1324)

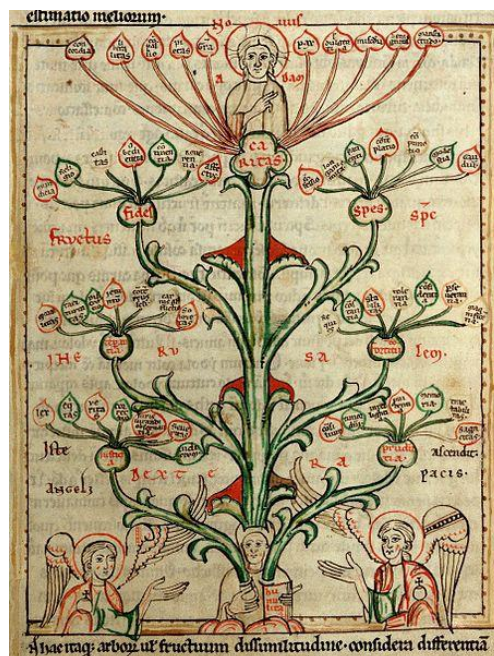
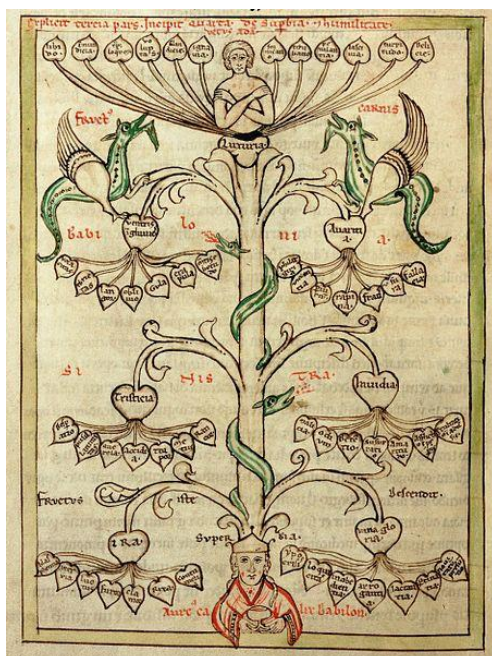

Peklo (iluminácia z rukopisu *Speculum Humanae Salvationis*, 1324)

Speculum virginum - lat. Zrkadlo panien; latinské didaktické pojednanie z 12.st. o ženskom *kláštornom* živote; pôvodný text siaha až do polovice 12.st. a bol pravdepodobne zložený v augustiniánskom opátstve Andernach, ktoré založil Richard, opát Springiersbach, pre svoju sestru; je pripisované Conradovi Hirsau; *Speculum virginum* je jedným z prvých komplexných teologických diel o kláštornom náboženskom živote; dokument sa skladá hlavne z hypotetického dialógu medzi náboženským učiteľom Peregrinom a jeho žiačkou Theodorou; dialóg usiluje o posilnenie odhodlania Theodory zasvätiť svoj panenský život Bohu a byť príkladom pre ostatné čitateľky; šírenie rukopisu malo v stredoveku veľký ohlas; väčšina dochovaných rukopisov *Speculum virginum* sa datuje do 15.st.; dvanásť ilustrácií v rukopise vykresľuje protagonistov rozhovoru rovnako ako mystické vízie a diagramy, ktoré sú rozoberané v texte; veľké, výrazné perokresby sú vynikajúcim príkladom nemeckého umenia tohto obdobia; pozri *dielo literárne, Cnosti a Neresti*

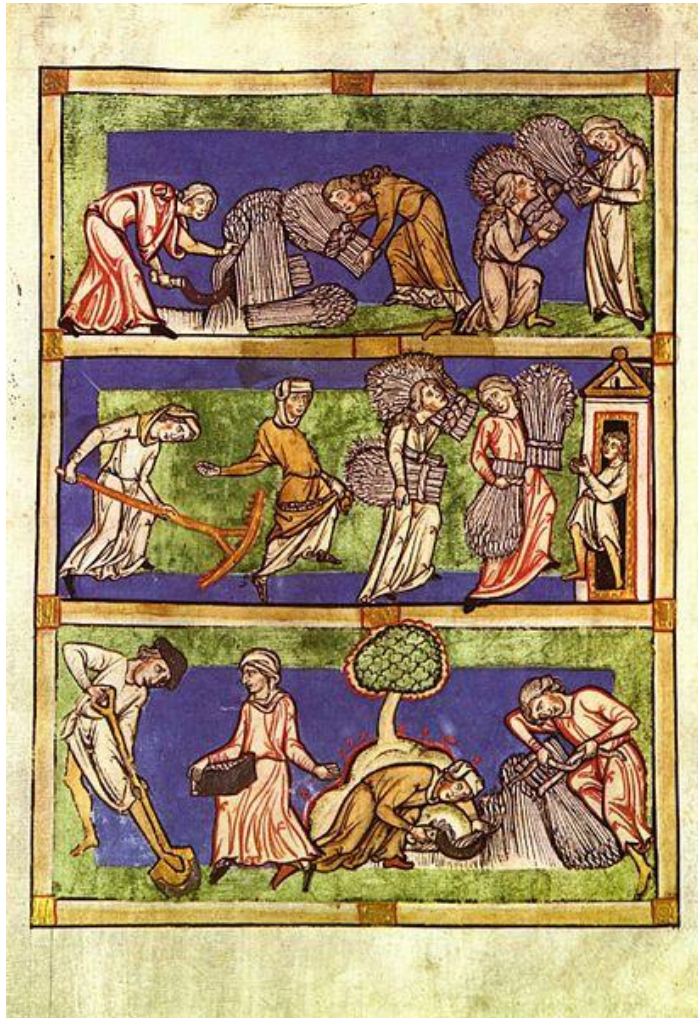
http://en.wikipedia.org/wiki/Speculum_Virginum

<http://www.thedigitalwalters.org/Data/WaltersManuscripts/html/W72/description.html>

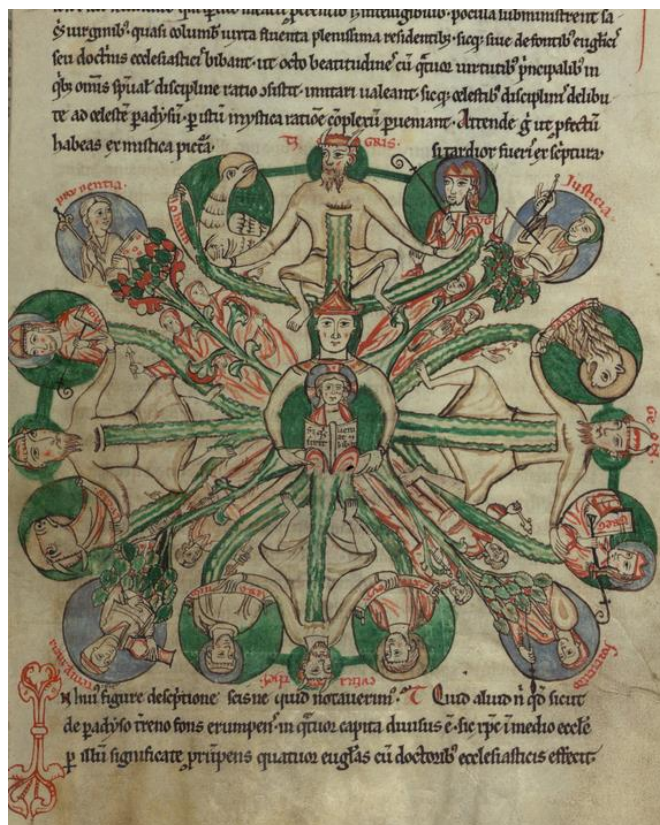

Strom nerestí (ilustrácia z rukopisu „Speculum virginum“, cisterciánske opátstvo Himmerode, Nemecko, 1200)

Strom cností (ilustrácia z rukopisu „Speculum virginum“, cisterciánske opátstvo Himmerode, Nemecko, 1200)

Alegória troch období života ženy - panny, vdovy, vydatej ženy (fragment ilustrácie z rukopisu „Speculum virginum“, 13.st.)

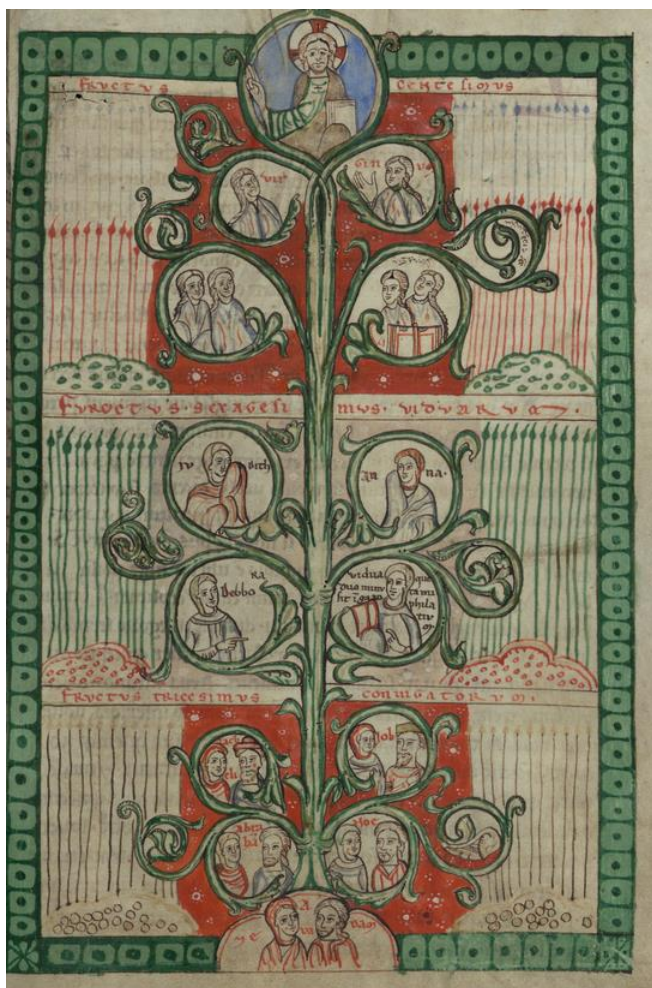
Mystická forma raja (detail ilustrácie z rukopisu „Speculum virginum“, 13.st.)

Víťazstvo pokory nad pýchou (detail ilustrácie z rukopisu „Speculum virginum“, 13.st.)

Kvaternita: Panna a dieťa s Jánom Krstiteľom a Jánom Evanjelistom (detail ilustrácie z rukopisu „Speculum virginum“, 13.st.)

Tridsaťkrát, šesťdesiatkrát a stokrát ovocie (ilustrácia z rukopisu „Speculum virginum“, 13.st.)

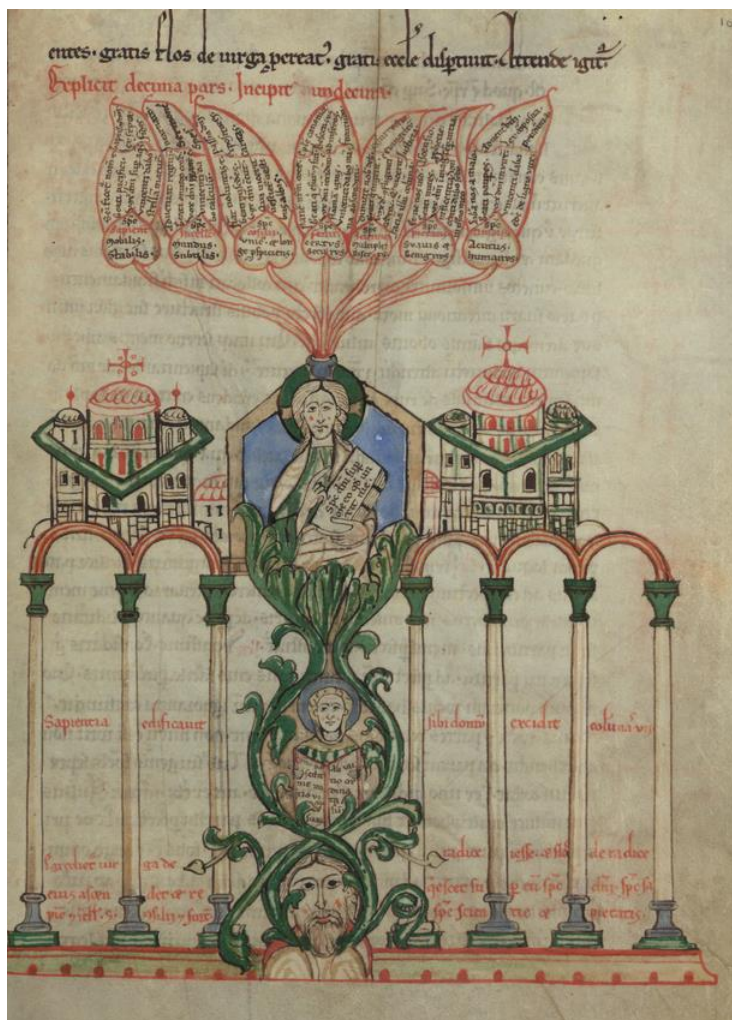
Telo a duch (ilustrácia z rukopisu „Speculum virginum“, 13.st.)

Rebrík sv. Perpetuy (ilustrácia z rukopisu „Speculum virginum“, 13.st.)

Kristus v majestátu sprevádzaný Pannou Máriou a Jánom Krstiteľom (ilustrácia z rukopisu „Speculum virginum“, 13.st.)

Sedem foriem Ducha svätého (ilustrácia z rukopisu „Speculum virginum“, 13.st.)

Speeckaert Jan - (†1577); prezývky Hans Speccard, Hans Speccart, Hans Speckaert, Jan Speckaert, Hans Speeckart, Hans Spicart, Jan Spicart;

J. Speeckaert: Vzkriesenie Plume? (perokresba hnedým atramentom, lavírovanie hnedou farbou, 16.st.)

J. Speeckaert: Zuzana a starší (perokresba hnedým atramentom, lavírovanie hnedou farbou, 16.st.)

Speeckaert Jan - (†1697); syn *Jacobus Speeckaert* (†1648), brat *Vincentius Speeckaert* (†1662) a *Jacobus Speeckaert* (†1676)

<http://www.geni.com/people/Jan-Speeckaert/6000000000249087012>

https://www.google.sk/search?q=Jan+Speeckaert&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CDMQsARqFQoTCP-g_NHpqsgCFYTAFAod4j0APg&dpr=1

Speeckaert Jan - (†1721); syn *Jacobus Speeckaert*, brat *Joann Speeckaert* a *Pieter Speeckaert* (*1656)

<http://www.geni.com/people/Jan-Speeckaert/60000000004962515219>

<http://www.geni.com/people/Pieter-Speeckaert/60000000004962515265>

Speeckaert Joanes - (*1483/1603); otec *Jacobus Speeckaert*

Speeckaert Jacob - (*1654); syn *Vincentius Speeckaert* a brat *Jan Speeckaert* a *Pieter Speeckaert*

<http://www.geni.com/people/Jacob-Speeckaert/60000000004962515185>

Speeckaert Jacobus - (†1648); syn *Joannes Speeckaert*, otec *Vincentius Speeckaert* (?) a *Jan Speeckaert* (?)

Speeckaert Jacobus - (†1676); syn *Jacobus Speeckaert* (†1648), brat *Vincentius Speeckaert* (†1662) a *Jan Speeckaert* (†1697)

<http://www.geni.com/people/Jacobus-Speeckaert/6000000000249020857>

Speeckaert Joannes - syn *Speeckaert Jacobus* (†1648); otec *Vincentius Speeckaert* a *Jan Speeckaert*

Speeckaert Michel-Joseph - (†1838); belgický maliar, špecializujúci sa na zátišia, kvetiny a vtáky

https://nl.wikipedia.org/wiki/Michel-Joseph_Speeckaert

<https://www.google.sk/search?q=Michel-Joseph+Speeckaert&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CB0QsARqFQoTCM6u08WHrMgCFcpvFAodDTolPg>

Speeckaert Pieter - (*1656); syn Vincentius Speeckaert (†1625) a brat Jacob Speeckaert (*1654) a Jan Speeckaert (*1721)

<http://www.geni.com/people/Pieter-Speeckaert/6000000004962515265>

Speeckaert Vincentius - (†1662); syn Jacobus Speeckaert (†1648); otec Jacob Speeckaert (*1654), Jan Speeckaert (†1721) a Pieter Speeckaert (*1656); brat Jan Speeckaert (†1697) Jacobus Speeckaert (†1676)

<http://www.geni.com/people/Jan-Speeckaert/6000000000249087012>

Spejbl a Hurvínek - dvojica *bábok* vyrezaná 1919 K. Noskom; výtvarná karikatúra s *dadaistickým* kostýmom (frak, biele rukavičky, dreváky), ktorú v pol.20.st. dotvoril J. Skupa; pozri *marionety*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Spejbl>

spektrálne farby - *škála* farieb od červenej > oranžovej > žltej > zelenej > modrej > fialovej; ľudské oko vníma najcitlivejšie strednú časť *spektra* smerom k žltozelenej; pozri *farebné zložky bieleho svetla*, *Ostwaldov farebný kruh*, *Chevreulov farebný kruh*, *farba žltá*, *zelená*, *červená*

spektrum - *škála* elektromagnetického žiarenia rôznych vlnových dĺžok, ktoré vyvoláva na sietnici oka fotochemickú reakciu zrakových pigmentov; tie vyvolávajú impulzy, ktoré sa zrakovým nervom prenášajú do mozgu, kde následne vzniká dojem farby; pozri *spektrálne farby*, *Ostwaldov farebný kruh*, *tón farby*; *bleskové svetlo*; *chlorofyl*; *orfizmus*; *farby metametrické*

Eurotelevízia v súvislosti s heslom *Slnko*: aj keď podľa *hviezdnej* klasifikácie ide o žltého trpaslíka spektrálneho typu G2, farba Slnka je v skutočnosti *biela*; až keď slnečné lúče prechádzajú atmosférou *Zeme*, svetlo sa rozptýľuje, kratšie vlnové dĺžky (*modrá* a *fialová*) sa strácajú a v zostávajúcom spektre, tak prevažuje práve *žltá*

-spektrum je fyzikálny vzorník farieb, vzniknutý rozkladom bieleho svetla; v spektre chýbajú farby *purpurové*, ktoré tvoria prechod od *farby fialovej* po *farbu červenú*

Spencelayh Charles - (†1958); anglický žánrový maliar a portrétista v akademickom štýle; Spencelayh bol favoritom kráľovnej Márie, ktorá bola vášnivou zberateľkou jeho prác; pozri *anglickí maliari 19.st.*, *anglickí maliari 20.st.*, *britskí maliari žánroví*, *anglickí portrétisti*

http://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Spencelayh

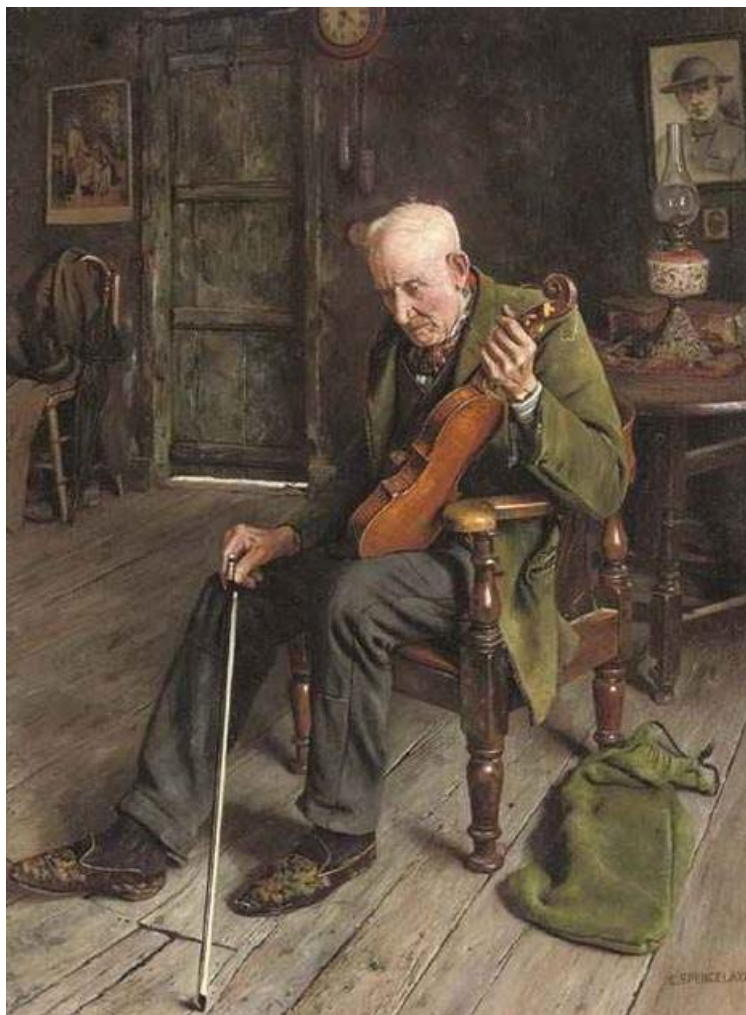
https://www.google.sk/search?q=Spencelayh+Charles&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=v_83VbjqG4uMsAHfviCgBg&ved=0CB4QsAQ

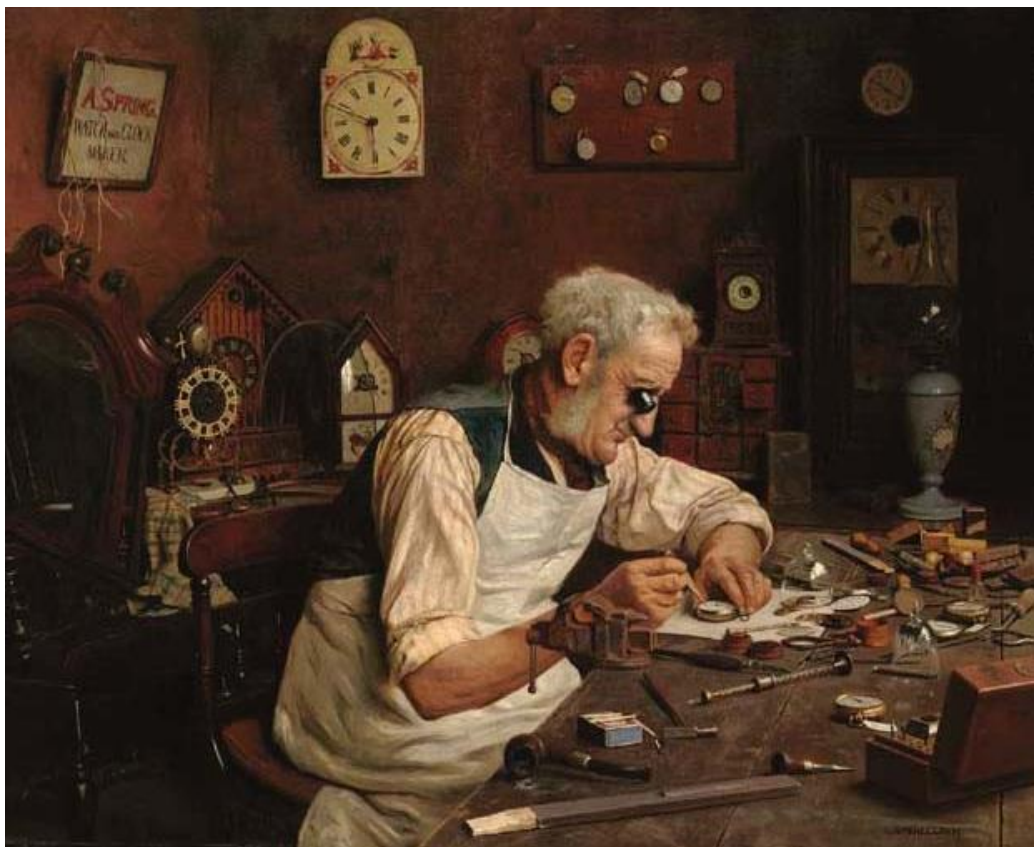
Ch. Spencelayh: Miláčik (20.st.)

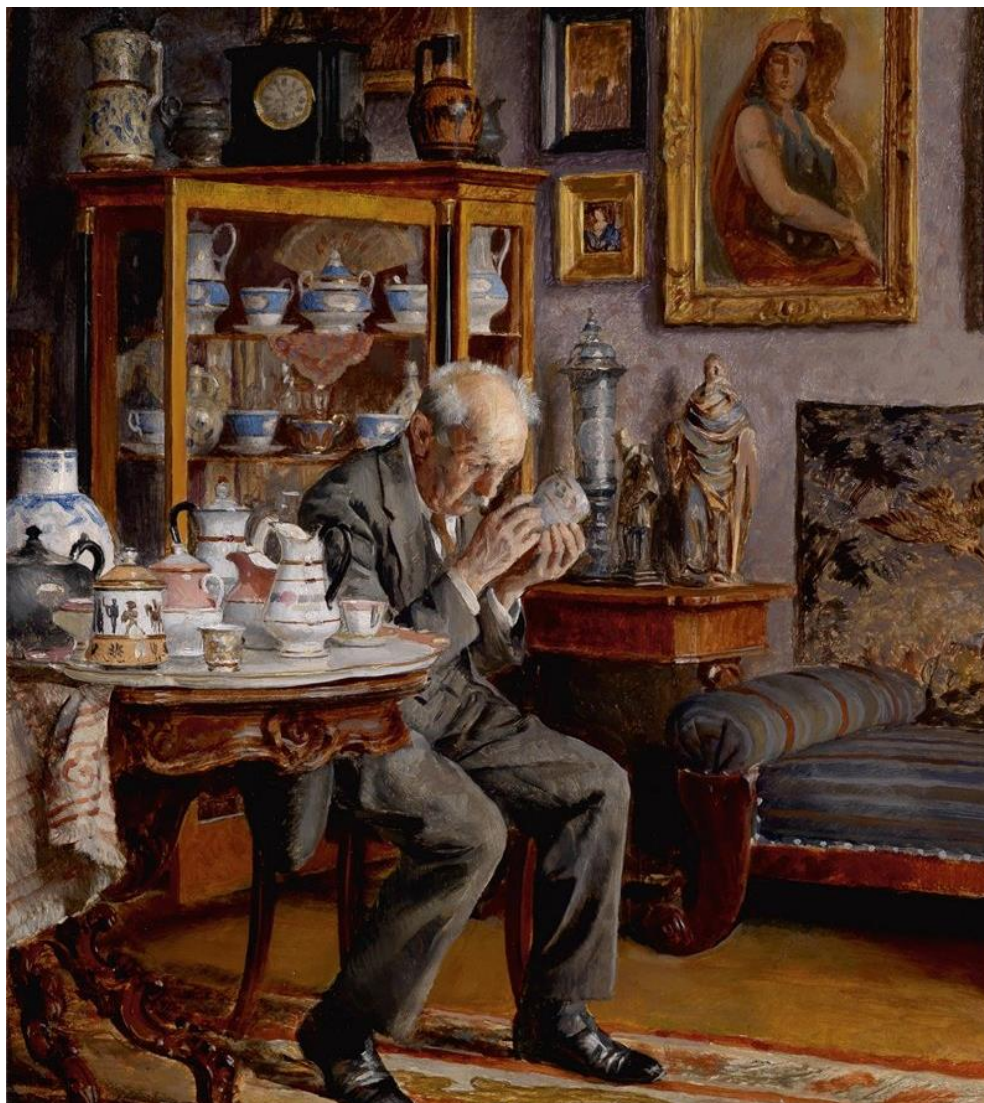
Ch. Spencelayh: Doplňovanie lampy (19.-20.st.)

Ch. Spencelayh: Zlyhávajúca pamäť (19.-20.st.)

Ch. Spencelayh: Čas v rukách (19.-20.st.)

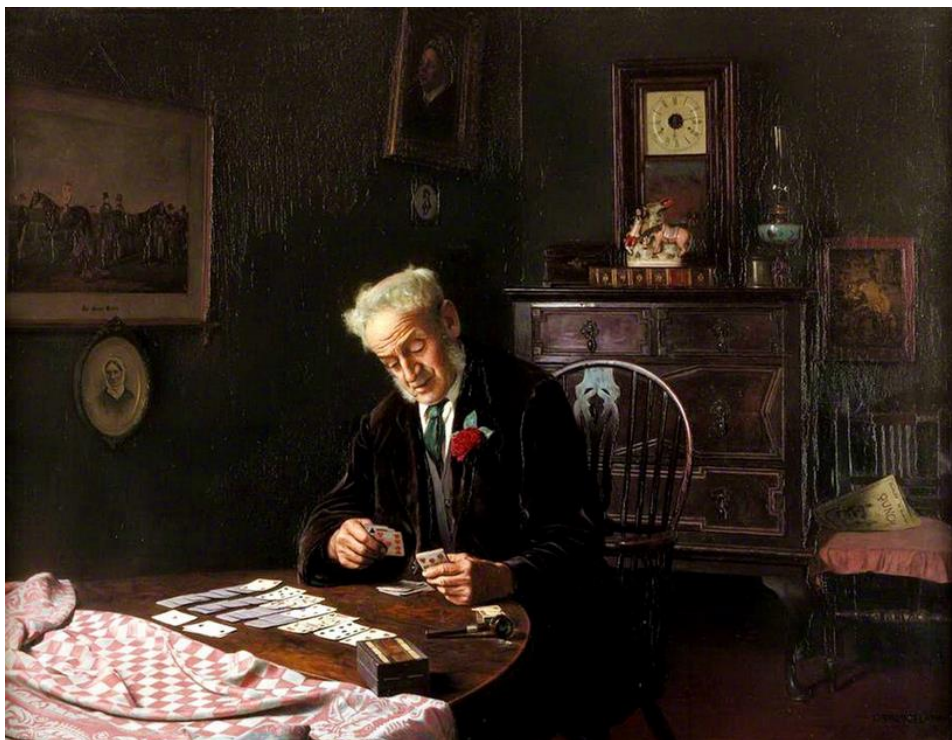
Ch. Spencelayh: - (19.-20.st.)

Ch. Spencelayh: Starý obchodník (19.-20.st.)

Ch. Spencelayh: Viac ako popraskané (19.-20.st.)

Ch. Spencelayh: Pasians (19.-20.st.)

spencer - 1.krátky úzky rovný pánsky alebo dámsky teplejší *kabátik* z konca 18.st. (podľa Lorda Spencera); pozri *móda*: 70.roky: I.S.Laurent; pozri *kabát, odev, móda*
2.krátky biely, farebný kabátik ako súčasť pracovného odevu čašníkov

Spenta ármaiti - tiež Spentha ármaiti; mená podľa talianskej wikipédie: Vohu Manah, Aša Vahištā, Xšaθra, Ārmaiti, Haurvatāt, Amərətāt

www v súvislosti s heslom *zoroastrizmus*: najvyšší boh *Ahura Mazda* má šesť *atribútov*, ktoré bývajú ponímané ako samostatné duchovné bytosti (*archanjeli* či *bódhisattvovia*); týchto šesť atribútov sa nazýva spoločným menom Améša Spenta/*Améša spenthas*

- 1.*Vahišta mana* (*Vohu manah*; Prenikavá myseľ)
2. *Aša vahiša* (*Ašem vahištem*; Dokonalá spravodlivosť)
- 3.*Chšatra* (*Chštrem vairem*; kardinálna božská kvalita, ktorá je kombináciou moci a konštruktívnej potencionality)
- 4.Spenta ármaiti (Univerzálna láska; zbožnosť)
- 5.*Hurvatát* (*Haurvatát*; Dokonalosť; sebarealizácia)
- 6.*Amerarát* (Nesmrteľnosť)

http://en.wikipedia.org/wiki/Amesha_Spenta
http://it.wikipedia.org/wiki/Ame%C5%A1a_Spenta

Spentha Mainju - tiež Spenta Manju

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Zoroastrizmus>

www v súvislosti s heslom *zoroastrizmus*: na počiatku tvorí Ahura Mazda dve bytosti, dvojčatá *Spenta Mainju* a *Angra Mainju*, ktoré sú výronom jeho mysle; Spenta Mainju sa rozhodne konať dobro, stáva sa Ahura Mazdaovým duchom, (obdobu nájdeme v kresťanstve v podobe Ducha Svätého), Angra Mainju je predstaviteľom a pôvodcom zla; nie preto, že jeho povaha by bola zlá, ale preto, že sám si zvolil takú cestu; Spenta Mainju a Angra Mainju sú dve sily, ktoré so sebou neustále bojujú; treba im však porozumieť v ich celistvosti, nemôžu existovať oddelene; spolu predstavujú svetlo a tmu, deň a noc; tento *dualizmus* okolo spôsobuje, že sa do zoroastrizmu začleňujú nové pozitívne i negatívne sily, ktoré stoja buď na strane Spenta Mainju alebo Angra Mainju a navzájom so sebou zápasia; dobrí duchovia sú súborne nazývaní améša spentovia (svätí

nesmrteľní), ktorí sú zosobnením Ahura Mazdových vlastností; po boku Angra Mainju bojujú daérovia (démoni); Zoroaster nabáda, aby sa ľudia rozhodli konať dobro; ak konajú neprávosti, spolupracujú tak s Angra Mainjom a opakujú jeho voľbu; dôležitým momentom je v zoroastrizme práve možnosť, priam až nutnosť slobodnej voľby; človeku sa tak dostáva morálnej zodpovednosti za svoje konanie

www v súvislosti s heslom *Ahura Mazda*: Zarathustra začal kázať, že Ahura Mazda vytvoril „svet, ľudstvo a všetky dobré veci v ňom“ cez svojho svätého ducha Spent Mainju; zvyšok vesmíru bol vytvorený šiestimi inými duchmi zvanými *améša spenthas* (svätí nesmrteľní)

www: prorok Zarathustra varoval ľudí pred posledným súdom na konci časov, keď anjeli prevedú všetkých mužov a ženy cez úzky most, tam, kde ich bude posudzovať *Spent Mainja*, svätý duch boha Ahura Mazdu, v podobe krásnej dievčiny; tí, čo si zvolili cestu zla, stúpenci Ahrimana, sa dostanú do veľkej priepasti plnej ohňa, volanej „Najhoršia existencia“, ale stúpenci učenia Zarathuštru dosiahnu raj, ktorý s v preklade nazýva „Dom najlepšieho údely“

speos - egyptský skalný chrám; pozri *chrám egyptský*, *architektúra skalná*

<http://es.wikipedia.org/wiki/Speos>

<http://de.wikipedia.org/wiki/Speos>

Dudák v súvislosti s heslom *egyptský chrám*: speos je grécky názov pre *skalný chrám*, ktorý je celý vytesaný v skalnom masíve, na rozdiel od *hemispeu*, ktorý sa v masíve nachádza iba sčasti

Chrám egyptskej bohyně Pachet v „Jaskyni Artemis“ (Egypt)

sperma, semeno - Eberhard v súvislosti s heslom *krv*: v Číne sa verilo, že mužské sperma je premenená krv; muž, ktorý ho príliš vydáva, poškodzuje svoje zdravie; pozri *imelo* (Biedermann); *algram*; *erotika/sex*

Spes - v kresťanskej *alegórii* nádej, zobrazovaná ako žena so zrakom obráteným dohora, s *atribútom* včely, *fénixa*, *holubice*, pútnickej palice; tiež zobrazovaná spoločne s Trpezlivosťou (pozri *Patientia*), ako podopierajú muža obťažkaného bremenom času (A.Janssens); pozri *Cnosti a Neresti*; *nádej*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*; *kotva*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Spes>

[http://it.wikipedia.org/wiki/Speranza_\(divinit%C3%A0\)](http://it.wikipedia.org/wiki/Speranza_(divinit%C3%A0))

Bohyňa Spes na reverze Claudiovho sesterci

P. Brueghel st.: Spes (16.st.)

L. van Leyden: Spes (lept, sedem cností, 1530)

J. Saenredam podľa Golziusa: Spes (16.-17.st.)

G. Bonasone: Spes (rytina, 1548-1555)

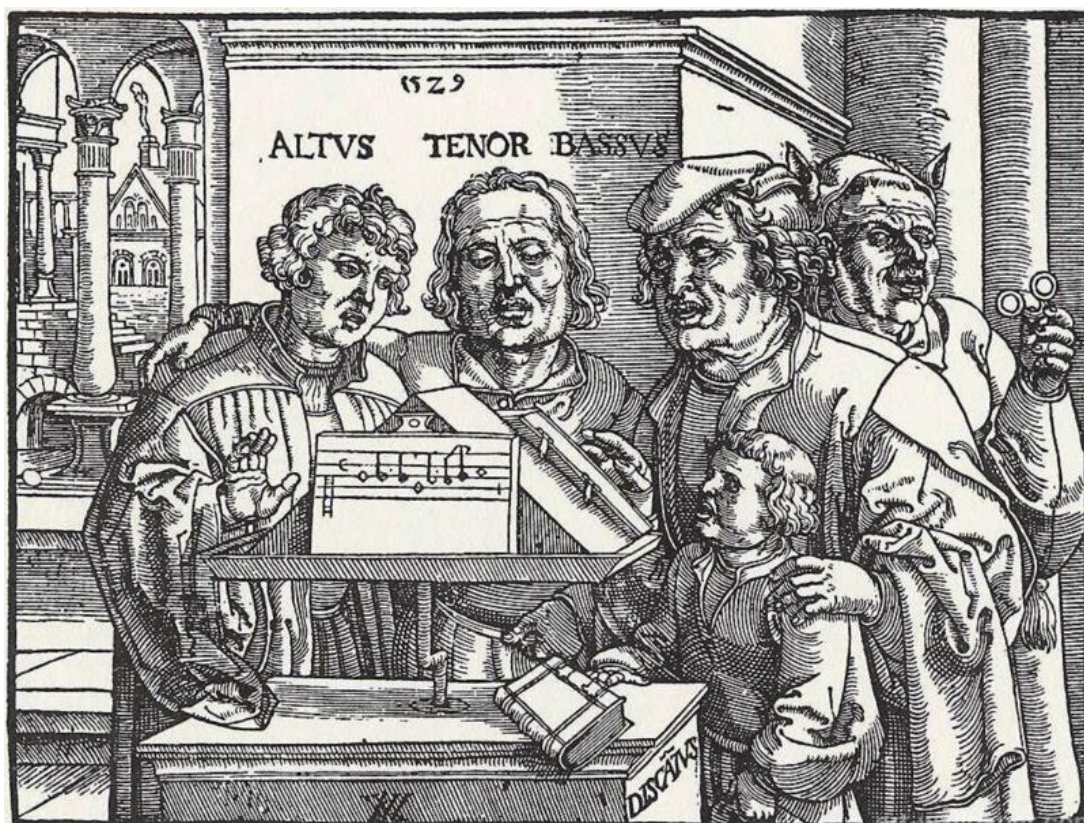
J. Matham: Spes (zo série Cnosti, 17.st.)

A. Kauffman: Portrét Luisy Levesonovej ako Spes (18.st.)

spessartin - odroda *granátu*; oranžový, červenastý až hnedý; pozri *drahokam*

spev - pozri *kurtoázia*; *chorál*, *óda*, *symfónia*, *sonáta*, *koleda*, *fuga*, *fadó*, *opera*, *živijó*, *mnoholetie*; *Óda na radosť*; *sirény* (Wensleydalová); *bohovia spevu*; *skazitel*, *skoromoch*; *floralia*; *chasidizmus*; *chór/chórus*, *kancionál*; *pieseň*; *Kalliopé*, *Tamyros*, *Xochipilli*, *Ušas*

A. von Worms Woensam: Koncert drevoryt, 16.st.)

Ch. Weigel st.: Učiteľ spevu (medirytina, 1698)

G. van Honthorst: Koncert (1626-1630)

H. J. Terbrugghen: Spievajúci chlapec (1627)

G. de La Tour: Malý spevák (17.st.)

C. P. Bega: Dvaja spievajúci muži (1662)

J. Lievens: Spievajúci muž (1624)

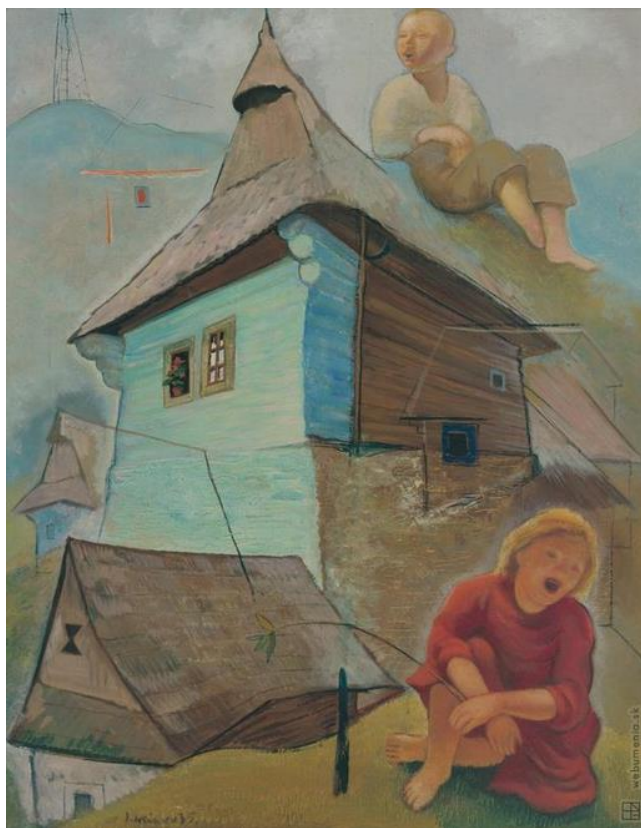
D. Velázquez: Dvaja mladí muži pri stole (bodegón, 1622)

H. Daumier: Portrét harlekýna (19.st.)

V. Brožík: Spevák balád (1882)

I. Weiner-Král': Spievajúce deti (1935)

spev liturgický - pozri *responzórium, antifóna, žalm, moneto, oratórium, chorál, chorál gregoriánsky, oktoich, hymnus; Tichá noc, Magnificat, tedeum/Te Deum, Dies irae, Agnus Dei, Hallelujah, Svetlo Kristovo, Gloria in excelsis Deo, Miserere, mnoholetie*

spev pastiersky - pozri *Thaleia*

spevácka tribúna - *tribúna spevácka*

spevník - pozri *kancionál, antifonár, graduál; knihy liturgické/knihy bohoslužobné, knihy modlitebné*